

Martin Heidegger ja Dasein

Timo Kuronen

31.7.2023

1. Johdanto

Aleksandr Dugin on ensisijaisesti filosofi¹. Sen lisäksi hän on poliittisen teorian tutkija ja hänen tavoitteenaan on luoda kokonaan uusi poliittinen teoria, josta hän käyttää nimitystä *Neljäs poliittinen teoria*. Aiemmin hän oli myös värikäs poliittinen aktivisti, josta varsinkin hänen vastustajansa jaksavat muistuttaa kyllästymiseen asti.

Duginin tähänastinen tuotanto on erittäin laaja, monitahoinen ja kaiken lisäksi kirjoitettu käsittämättömän lyhyessä ajassa. Tuotantoon tutustuminen on monestakin syystä hankalaa. Suurinta osaa teoksista ei ole saatavana millään muulla kielellä kuin venäjäksi. Edes englannin kielellä saatavan tuotannon hahmottaminen on hankalaa. On vaikea päättää, mistä suunnasta pitäisi aloittaa.

Duginin tuotannossa kaikki liittyy kaikkeen. Jo heti alkuun on todettava, että Heideggerin filosofiasta on tunnettava vähintäänkin perusteet. Jos Heideggerista ei tiedä mitään, Duginin logiikka ja tavoitteet muuttuvat vähintäänkin sumeiksi elleivät sitten täysin käsittämättömiksi.

Teoksessaan *Martin Heidegger: The Possibility of Russian Philosophy* Dugin sanoo suoraan, että Venäjän filosofian luominen edellyttää perinpohjaista Heideggeriin perehtymistä. Neljäs poliittinen teoria rakentuu sekä Heideggerin pääteoksen *Oleminen ja aika* ja keskimmäisen kauden tuotannossa esiin nousseen toisen alun filosofian varaan.

¹Tämä esittely perustuu ensisijaisesti Duginin teokseen *Martin Heidegger: The Possibility of Russian Philosophy*. Lisämateriaalina on käytetty Michael Millerinan teoksia ja hänen maksullisia nettikurssejaan Duginista ja Heideggerista. Myös maksuttomia luentoja on saatavilla.

Ensimmäinen alku sijoittui esisokraattiseen kauteen ja länsimainen filosofia päättyi Nietzschen työn tuloksena. Toinen alku on mahdollisesti käynnistymässä. Se ymmärtää olevien olemisen fundamentaaliontologian mukaisesti. Toinen alku muuttaa filosofian täysin ja samalla se muuttaa käsityksemme tieteestä ja sen perusteista.

Näihin todennäköisesti hämäriksi jääviin huomautuksiin saattaa tuoda jonkinlaista selkeyttä muutamien Duginin teosten alustava ryhmittely:

Ideologia

Neljäs poliittinen teoria

Neljännän poliittisen teorian nousu

Politiikka

Eurasianismi

Multipolarismi

Sosiologia

Etnososiologia

Etnos ja yhteiskunta

Noomakhia

Filosofia

Heidegger

Päätelyn logiikan kannalta luettelo pitäisi kääntää ylösalaisin. Luki-
jan kannalta yllä esitetty järjestys on kuitenkin armeliaampi. Jos lukee
Neljännän poliittisen teorian ja siihen liittyvän jatko-osan ensin, seuraava-
vaksi tulevat teokset tuovat askel askeleelta selvyyttä monitahoiseen asia-
kokonaisuuteen. Jos nimittäin aloittaa Heideggerista, vauhti saattaa lop-
pua jo stadionilla ennen kuin maraton on varsinaisesti päässyt edes alk-
maan.

Jos Heideggerin filosofia on niin tärkeä kuin tässä halutaan väittää,
mistä pitäisi hänen tuotantonsa osalta aloittaa. Heideggerin kootut teok-
set sisältävät 102 nidettä, joten valinnanvaraa on enemmän kuin ihminen
ehtii elämänsä aikana lukea – ottaen lisäksi huomioon, että valtaosa teok-
sista on saatavissa vain saksan kielellä ja teksti on suoraan sanottuna yli-
voimaisen vaikeaselkoista.

Onneksi tähän ongelmaan on yksiselitteinen ratkaisu: Tutustuminen
on aloitettava Heideggerin tunnetuimmasta teoksesta, joka on kaiken li-
säksi suomennettu. Kyseessä on *Oleminen ja aika* (Being and Time, Sein
und Zeit). Ja vielä tarkemmin kohdennettuna huomio tulee keskittää Hei-
deggerin käsitteeseen *Dasein*, jota esittelen tarkemmin jäljempänä.

Miksi juuri Dasein? Dasein on ihmisen olemisen tapa – ei yksittäisen ihmisen olemisen tapa, vaan ihmisen olemisen tapa yleensä. Jokainen ihminen on Dasein, mutta ei tietenkään pelkästään Dasein. Ihminen on paljon muutakin vaikkapa henkilöhistoriansa takia. Ihminen on myöskin nisäkäs – jokainen ihminen, mutta paljon muutakin. Dasein on kaikkein yleisin määritelmä ihmisestä ja se siis koskee jokaista ihmistä.

Heideggerin teoksesta voi vetää sen johtopäätöksen, että Dasein on sellaisenaan universaali ja koskee maailman kaikkia ihmisiä. Tässä kohdalla Dugin tulee väliin ja toteaa, että Dasein ei ole universaali, se on ainakin sivilisaatiokohtainen. Daseinin rakenteen analyysi on pätevä mutta sivilisaatiokohtaiset erot Daseinin rakenteessa on otettava huomioon.

Väitteensä todistamiseksi Dugin on kirjoittanut 24 nidettä (800+- sivua kukin) sarjaan nimeltä Noomakhia. Siinä hän käy läpi maailman sivilisaatiot hyvin erikoisella tavalla, jota selitän lyhyesti ennen Daseiniin siirtymistä.

Duginin teoksen *The Fourth Political Theory* viimeisen luvun toiseksi viimeinen kappale kuuluu seuraavasti:

The important concept of nous (intellect) developed by the Greek philosopher Plotinus corresponds to our ideal. The intellect is one and multiple at the same time, because it has multiple differences in itself – it is not uniform or an amalgam, but taken as such with many parts, and with all their distinct particularities. *The future world should be noetic* in some way – characterised by multiplicity; diversity should be taken as its richness and its treasure, and not as a reason for inevitable conflict: many civilisations, many poles, many centres, many sets of values on one planet and in one humanity. Many worlds.

Lainauksessa oleva sana *noetic* viittaa kreikan kielen sanaan *nous*, jolla ei ole yksiselitteistä käännettä ja jonka merkitystä on tulkittu eri tavoin vuosituhansien varrella.

Duginin teksteissä nous tarkoittaa kosmista tai universumin kattavaa älyllisen toiminnan lähdettä ja alkuperää. Nous manifestoituu myyttien ja logoksen välityksellä. Sille ovat sukua esim. Duginin käyttämät termit *noology* ja *noetic*.

Kreikan kielen sana *logos* on mahdoton kääntää millekään kielelle. Englanninkielisissä teksteissä se yleensä jätetään kääntämättä; sanan monikkomuoto on logoi. Logos voi tarkoittaa puhetta, sanaa, merkitystä,

ajattelua, järkeä, periaatetta, sääntöä, suhdetta tai oppia. Suomen kielessä sanaa logos on käytännössä pakko taivuttaa sijamuodoissa.

Puhutut ja kirjoitetut kielet ovat yksi mahdollisuus logoksen lukematomista realisoitumisen tavoista. Toinen ääripää ovat Duginin Noomakhiasarjan ensimmäisissä osissa määrittelemät kolme perimmäistä, ikuista logosta, jotka ovat apolloninen, dionyysinen ja kybeliaaninen. Nimet tulevat Kreikan mytologian jumalista – Apollo, Dionysos ja Kybele. Kielten luonnetta voidaan kuvailla seuraavien käsitteiden avulla:

Apolloninen Valoisa (light), valo. Vertikaalinen, patriarkaalinen, miesvaltainen. Päivä, taivas. Platonismi. Laki, suora viiva. Ylhäältä alas.

Dionyysinen Hämärä (dark), aamunkoitto. Duaalinen, dialektinen. Maa ja taivas, pari, mies ja nainen, androgyyni. Tanssi, rytmi, ympyrä ja käyrä.

Kybeliaaninen Pimeä (black), Äiti Maa, matriarkaatti. Maa ja helvetti, alinen maailma, Tartaros, Haades. Materialismi, kasvu ja edistys. Alhaalta ylös.

Duginin mukaan jokainen sivilisaatio muodostuu näiden kolmen logoksen jatkuvasta taistelusta, joka voi väliaikaisesti muodostaa tasapainotilan ja ilmetä vallitsevana kulttuurina. Tasapainotilan muodostumisen taustalla on rajaton määrä logosten taistelussa muodostuvia mahdollisia kombinaatioita, joten tila ei ole stabiili.

Kahden ensimmäisen osan jälkeen kirjoitetut Noomakhian osat vievät analyysin sivilisaatioiden tasolle. Lopputulos on tiivistetysti sellainen, että Dasein on rakenteellisesti erilainen (eksistentiaalinen tasolla) eri sivilisaatioissa.

Multipolaarisuus toisin sanoen toteutuu jo ihmisen olemassaolon perusrakenteiden tasolla. Voisi juhlavasti sanoa, että Luoja on tarkoittanut ihmisten yhteisön olevan monenkirjavia aivan alkulähteitä myöten. Unipolaarisuus on paitsi rasistinen, myös vastoin Luojan alkuperäistä suunnitelmaa.

2. Ontologian tasot

Ontologia on oppi olevan olemisesta. Heidegger jakaa ontologian kolmeen tasoon: ontinen, (perinteinen) ontologia, jota Heidegger kutsuu metafysiikaksi, ja fundamentaaliontologia.

Ontinen taso käsittelee kaikkea olevaa sellaisina kuin me ne havaitsemme ja mistä havaintojemme pohjalta voimme keskustella. Olevat ovat osa täysin luonnollisena pitämäämme maailmaa. Jokainen kasvaa ymmärtämään tämän ontologian tason asettamatta sitä koskaan millään tavalla kyseenalaiseksi. Tämän ontologian tason ytimen muodostavat siis olevat – kaikki se mikä on havaittavasti olemassa.

Ontisella tasolla ihminen on kirvesmies, lääkäri, poliitikko, ammattirikollinen tai jotain muuta; tai monia niistä peräkkäin, joskus samanaikaisesti.

Filosofia ja samalla ontologia alkavat esisokraattisella kaudella, kun Herakleitos ja Parmenides alkoivat pohtia olemisen luonnetta yleisemmällä tasolla. He asettivat kysymyksen, mitä tarkoittaa olevan oleminen. Onko kaikilla olevilla mahdollisesti jokin erityinen ominaisuus, joka niitä yhdistää? Yritettiin siis löytää olevien sisin olemus (essence), joka olisi kaikille oleville yhteinen?

Tässä ei kuitenkaan kovin helposti onnistuttu, olevan olemisuutta ei ollut helppo löytää. Osoittautuu aluksi, että kaikille oleville on lopulta yhteistä vain se, että ne *ovat*. Platon ratkaisee hiukan myöhemmin olevien olemista koskevan ongelman ideaopin avulla. Sen mukaan ideat ovat ikuisia, ylemmän tason olevia ja ontiset olevat ovat niiden heijastumaa.

Platonin jälkeen filosofia on kulkenut pitkän tien ja tuottanut joukon erilaisia variaatioita Platonin ideaopille, mutta periaatteessa mitään uutta ei synny. Tämän ontologian ytimessä ovat käsitteet ja niiden voima on osoittautunut valtavaksi.

Otetaan esimerkki: ”Suomi on oikeusvaltio ja perustuslaillinen demokratia”. Siitä ”kaikki” ovat yhtä mieltä. Oikeusvaltion määritelmään kuitenkin kuuluu, että poliitikot eivät sekaannu oikeuslaitoksen toimintaan. Suomesta puuttuu kokonaan tärkein oikeusaste eli perustuslakituomioistuim. Sen tilalla on eduskunnan keskuudestaan valitsema perustuslakivaliokunta. Se päättää, onko säädettävänä oleva laki perustuslain mukainen. Suomi ei siten ole oikeusvaltio eikä perustuslaillinen.

Demokratian ongelmista voisi kirjoittaa kokonaisen kirjan². Alunperin demokratiaan kuului, että asiansa hallitsevat, vapaat kansalaiset päättivät yhdessä tärkeimmistä asioista. Tähän ideaan ei kuulu järjestelmä, jossa mistään mitään tietämättömät kansalaiset saavat äänestää ja valita

²Ranskalainen tutkija Pierre Rosanvallon on kirjoittanut aiheesta kokonaisen kasan kirjoja.

valtamedian esillä pitämien – usein mistään mitään tietämättömien – henkilöiden joukosta valtakunnan korkeimman päättävän elimen – eduskunnan.

Ihmisen olemisen tapaa – Daseinia – analysoidessaan Heidegger hylkää kokonaan (perinteisen) ontologian. Hänelle ontologia koostuu käytännössä vain ontisesta ja fundamenaaliontologisesta tasosta. Perinteisen ontologian pohjalta rakentuneilla ja sitä ylläpitävillä tieteillä (psykologia, antropologia, fysiikka, jne.) on tietenkin omassa, rajatussa maailmassaan suuri merkitys.

Kun siirrymme ontologian seuraavalle tasolle, on syytä muistuttaa, että mikään kouluopetuksessa tai julkisessa keskustelussa esitetty ei valmista ihmistä Heideggerin ajatusmaailmaan. Kaikki, mitä Heidegger esittää, on aivan uutta ja mahdollisesti hyvinkin outoa. Sitä on lähestyttävä mieli avoimena ja pohdiskelun valtaan on antauduttava. Tai sitten lukeminen kannattaa lopettaa jo tähän.

Heidegger tuo ontologiaan keskivaiheen tuotannossaan kokonaan uuden tason, fundamentaaliontologian, jonka esittelemiseen tarvitaan uusi käsite ja samalla uudissana – neologismi. Ontologian kolmella tasolla käytetyt avainkäsitteet ovat saksaksi, englanniksi ja suomeksi:

Seiende, being(s), oleva(t)

Sein, being, oleminen

Seyn, Beyng, *olemynen*

Fundamentaaliontologian uusi, olemista tarkoittava termi on *Seyn*, joka on saksan Sein-sanan arkaainen muoto. Englanniksi termi esitetään käännoksissä useimmiten muodossa Beyng (tai Sein-Beyng), joka myös on uudissana.

Suomeksi vastaava termiä ei tietääkseni ole luotu. Käytän tässä uudissanaa, joka on muodostettu samalla logiikalla kuin saksan ja englannin vastaavat termit eli oleminen sanassa oleva i-kirjain on korvattu y-kirjaimella.

3. Dasein

Heideggerin pääteoksessa *Oleminen ja aika* (vuodelta 1929) ihmisen olemisen tapa Dasein on tärkein tutkimuksen kohde. Fundamentaaliontologia käsitteenä mainitaan muutaman kerran, mutta sitä ei määritellä tarkasti. Käsite olemynen ei esiinny teoksessa vielä lainkaan. Esittelen sen

vuoksi ennen Daseinin tarkempaa käsittelyä olemysen ja Daseinin suhdetta ja muita näihin läheisesti liittyviä käsitteitä.

3.1 Daseinin konteksti

Heideggerin pääteoksessa *Oleminen ja aika* keskeisessä asemassa on yhden tietyn olevan eli ihmisen tapa olla. Heideggerin käyttämä termi on *Dasein*, joka on suomeksi käännetty sanalla ”täälläolo”. Käännös on virheellinen ja harhaanjohtava.

Dasein on tavallinen saksan kielen sana, jonka perusmerkitys on läsnäolo, mutta joka tarkoittaa myös olemassaoloa ja jopa elämää. Heidegger on antanut sanalle erityismerkityksen, joka on opittava tuntemaan. Teoksessaan *Contributions to Philosophy (of the Event)* Heidegger sanoo, että sanaa Dasein ei voi kääntää millekään kielelle. Noudatan tässä Heideggerin ohjetta, Duginin omaksumaa käytäntöä ja jätän sanan kääntämättä.

Dugin korostaa, että Daseinia ei voi ymmärtää, elleivät toisen kauden (1936–1946) aikana esitellyt käsitteet Seynsgeschichte, Seyn, Geviert ja Ereignis ole tuttuja. Ne on esitelty teoksissa *Contributions to Philosophy (of the Event)*, GA65; *The History of Beyng*, GA69 ja *The Event*, GA71.

Itse asiassa Heideggerin kolme kautta muodostavat siinä määrin yhtenäisen kokonaisuuden, että yhtäkään niistä ei voi pudottaa pois aiheuttamatta haittaa muiden kausien tuotannon ymmärtämiselle. Dugin sanoo, että ilman tapahtuman (Ereignis) käsitteen ymmärtämistä Heideggerin filosofian esittely muuttuu karkeaksi approksimaatioksi.

Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että teos *Oleminen ja aika* on johdanto paljon laajempaan kokonaisuuteen, joka rakentuu vasta myöhempien tekstien myötä. Tutkijoiden ja asiasta kiinnostuneiden lukijoiden kannalta kokonaisuuden hahmottaminen on ollut vaikeaa siksi, että suurinta osaa tuotannosta ei julkaistu Heideggerin elinaikana. Läheskään kaikkia koottujen teosten osia ei ole saatavana muilla kielillä.

Fundamentaaliontologia on siis Heideggerin luoma uusi taso ontologian historiassa. Daseinin eksistentiaalien määrittely on fundamentaaliontologiaan kuuluva analyysi ihmisen olemisesta. Kyseessä ei ole ihmisen oleminen ontisessa eikä varsinkaan perinteisen ontologian tarkoittamassa mielessä. Myös olemiselle on annettu kokonaan uusi nimi olemynen (Beyng, Seyn).

Dasein on fenomenologian pohjalta kehitetty eksistentiaalinen analyysi ihmisen olemisesta. Jokainen ihminen *on* pohjimmiltaan Dasein; jokaisella ihmisellä on oma Dasein. Dasein on nimeltään se oleva, joka me

kaikki olemme. Kun ihmisen olemassaoloa ja toimintaa aletaan tarkemmin kuvata ja arvioida, kaikki mitä hänestä sanotaan on Daseinin kannalta johdannaista. Ihminen on *aina jo* (always already, immer schon) ensin Dasein.

Me kaikki olemme aina jo Dasein. Kuitenkin Dasein on samalla kutsu johonkin, mitä meistä voi tulla. Dasein on kutsu syvälliseen itsetutkiskeluun. Daseinin rakenteita ja niiden ilmenemistä ihmisen omassa elämässä on harkittava kaikessa rauhassa, keskittyneesti ja muut ajatukset sivuun työntäen. Kuitenkin vain harvat ja valitut, syrjäänvetäytyneet, yksinäiset ajattelijat voivat toimia eturintamassa, kun ihmiskuntaa kutsutaan muutokseen, joka vie Daseiniin.

Näin ollen Dasein ei ole sellainen filosofian teoriaan kuuluva käsite, jonka sisältö kirkastuu selittämällä tai määritelmiä lukemalla. Dasein on prosessi, johon osallistutaan kyselemällä ja jonka valtaan antaudutaan. Kysymykset esitetään itselle. Kysytään esimerkiksi olenko minä itse – todella omana itsenäni – valinnut vaikkapa tietyn ajattelutavan vai olenko vain kriiikkömästi kulkenut lauman mukana. Kyseessä on omanlaisensa heräämisen prosessi, jolla voi olla syvälliset seuraukset.

Ihminen on siis Dasein, on aina ollut ja tulee aina olemaan. Daseinin eksistentiaalinen analyysi ihmisen olemisen tavasta on käyttökelpoinen tulevaisuudessakin. Yksityiskohdat tietenkin täsmentyvät, kuten Dugin on osoittanut Noomakhia-sarjassaan.

Ihmisen olemista voidaan kuvata kuitenkin myös ontologian tasolla. Ontisesti olemista kuvaava käsite on edelleenkin oleminen (being, Sein). Ontisesti ihminen, joka oli eilen kalastaja, on edelleenkin kalastaja. Fundamentaaliontologian tasolla Heidegger käyttää neologismia olemynen (beyng, Seyn).

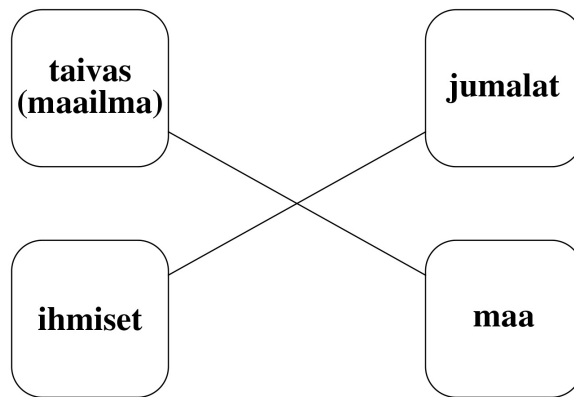
Olemynen liittyy läheisesti toiseen alkuun ja edellyttää sitä, että Dasein on ainakin jossain laajuudessa alkanut kehittyä autenttiseksi (asiasta tarkemmin jäljempänä). *Toinen alku* (der andere Anfang) merkitsee perinteisen ontologian ja siihen pohjautuvan ajattelutavan – ja osittain jopa tieteen – hylkäämistä.

Mahdollisuus toiseen alkuun aukeaa – jos meidän on uskominen Heideggeria ja seuraamalla häntä – omaksumalla kokonaan uusi tapa ajatella ja harjoittaa filosofiaa. Jos siirrymme tälle polulle, meidän on välttämättä ymmärrettävä muutoksen mittasuhteet.

Meidän on lakattava elämästä Lännen määrittelemän ja sen myötä yöhön kääntyvän historian mukaisesti. Heidegger ehdottaa Lännen totaalisis-

ta hylkäämistä ja uuden historian, uuden olemisen ja uuden humanismin luomista.

Olemysen rakenteesta Heidegger käyttää nimitystä *Geviert*, jossa saksan kielen numero 4 (vier) on pohjana. Kysessä voisi olla partisiippimuoto verbistä, jossa tämä numero on sanan osana. Seuraavassa kuvassa on yksi mahdollinen esitys Geviertin rakenteesta. En esittele sitä tässä tarkemmin. Duginin kirjassa on tästä asiasta kokonainen luku – lähes 100 sivua. Kuvassa esiintyvillä jumalilla ei ole mitään yhteistä perinteisten uskontojen jumalan/jumalien kanssa.

Kuva 1: Geviert kaavakuvana

Tapahtuma (event, Ereignis) lyhimmillään määriteltynä käynnistää toisen alun. On ilmeistä, että Dasein, olemynen, tapahtuma ja toinen alku kietoutuvat yhteen. Kyse on ensisijaisesti jonkin ihmisryhmän tai kansan henkisestä heräämisestä uuteen todellisuuteen. Ihmiskunnan heräämisestä tuskin kannattaa haaveilla.

Ihmisyhmän herääminen edellyttää kuitenkin, että ainakin joku tai harvat heräävät ensin. Dugin sanoo, että Martin Heidegger ja hänen tuotantonsa on Ereignis. Yhtä hyvin perustein voidaan sanoa, että Aleksandr Dugin, hänen tuotantonsa ja maailmanlaajuiseksi liikkeeksi muodostunut Neljä poliittista teoriaa koskeva tutkimus ovat Ereignis. Seuraava lainaus on Duginin puheesta vuodelta 2013, jossa hän puhuu Islam filosofi al-Farabista:

The head of state in al-Farabi's perfect state is considered in Plato's sense the one who is united with the divine In-

tellekt, the prophetic ruler, the Philosopher King. Authentically existing Dasein is the Philosopher King. My alternative [to the modern political theories] is Platonopolis where the phenomenologists rule—Philosophers of Martin Heidegger’s school. So humanity is concentrated in the Dasein of those who exist authentically.

Edellä luetelluista käsitteistä on vielä esittelemättä *Seynsgeschichte*, joka on olemysen historia. Se voidaan taulukon muodossa esittää seuraavasti:

Seyn		
φύσις (fysis)		
ἰδέα (idea) οὐσία (ousia) ἐνέργεια (energeia)		
actus (actuality)		
perceptum (re-presentation) objectum (objectness)	}	Subjectivity a
Actuality (<i>Wirklichkeit</i>) (<i>energia—vis primitiva activa</i> , Leibniz) Will and reason (German Idealism)	}	Subjectivity b
Power (<i>Macht</i> , the Will to Power, Nietzsche)		
<i>Machenschaft</i>		
<i>Seinsvergessenheit</i> (the abandonment of <i>Being</i> as <i>Sein</i> , i.e., the rejection of ontology: pragmatism, utilitarianism, Liberalism, Marxism, technocracy—A.D.)		
The delay in the arrival (<i>Verweigerung</i>)		
Expropriation (<i>Ent-eignung</i>) Coming to fruition, enownment (<i>Er-eignung</i>)		decision (<i>Ent-scheidung</i>), ”transition”? (<i>Übergang</i>)
The event (<i>Ereignis</i>)		
Outcome-conclusion-carrying out and settling (<i>Austrag</i>)		
<i>Geschichte</i> (either as <i>Geschichte</i> proper—ontological history—or as <i>Seynsgeschichte</i> —this depends on the decision—A.D.).		

Kuva 2: Seynsgeschichte taulukkona

Jos Historie on kertomus yksittäisistä tapahtumista, sattumista ja teoista, silloin Geschichte on merkitysten polku, jota pitkin ne kulkevat ajassa aivan kuin joku olisi ne lähettänyt. Historie on kirjekuori ja Geschichte

sen varsinainen sisältö. Ontisen historian kertoma tarina säilyy, narratiivi muuttuu käsitteiden määrittelyjen muuttuessa.

Olemysen historia Seynsgeschichte on jotain aivan muuta. Se ei ole pelkästään ajattelutapa tai tieteen ala. Se on intensiivinen yritys tunnistaa olemysen sanoma tulkitsemalla niiden syvällisten filosofien ajatuksia, jotka ovat joko nostaneet perinteisen ontologian kysymyksiä esille, tai kokonaan vaienneet niistä. Kummallakin on merkitystä. Tästä syystä olemysen historia on pikemminkin projekti kuin valmiiksi muotoiltu oppi.

Olemysen historia ei etene minkään kalenterin mukaan. Aika ei kulje tasaisesti. Olemysen historia koostuu hypyistä kuilun yli valmistaen tietä aikanaan tapahtuvalle tärkeimmälle ja vaarallisimmalle viimeiselle hypylle. Sana olemysen (Seyn) kertoo meille näihin hyppyihin liittyvän sanoman sisällöstä viimeiseen hyppyyn valmistauduttaessa.

3.2 Eksistentiaalit

Daseinin rakenne koostuu eksistentiaaleista, jotka ovat kaiken perusta. Jokaisella ihmisellä on kaikki eksistentiaalit – ne ovat ihmisen potentiaali. Ne voivat toteutua autenttisesti tai epäautenttisesti. Lisäksi ne toteutuvat jokaisessa ihmisessä eri tavalla. Ihmisen omilla valinnoilla on tässä tärkeä asema.

Jaottelu eksistentiaalien ja niiden autenttisen/epäautenttisen toteutumisen välillä on erittäin tärkeä. Esille tulee joukko teknistä terminologiaa, jossa yleiskielen sanoille on annettu täsmällinen, normaalista kielenkäytöstä poikkeava merkitys.

Asian konkretisoimiseksi ja havainnollistamiseksi luettelen Duginin kirjasta joukon Daseinin eksistentiaaleja, joita selitän alla lyhyesti. Niitä ovat maailmassa-oleminen, jossakin-oleminen ja kanssa-oleminen, huoli, heitettyys, virittyneisyys, pelko, ymmärtäminen, puhe ja mieliala.

Luettelossa on vain osa Heideggerin määrittelemistä eksistentiaaleista. Siten jäljempänä esitellään vain osa eksistentiaalien autenttisen/epäautenttisen toteutumisen tavoista. Kirjan luonteen takia päätös on ymmärrettävä. Dugin pyrkii antamaan yleiskatsauksen Heideggerin filosofias-ta ja hänen teoksessaan on paljon oleellisia asioita, joita ei tässä esitellä lainkaan.

Tarkemman kuvan saamiseksi suosittelen saksan kieltä hyvin osaa-ville alkuperäisteosta *Sein und Zeit*. Uudempi englanninkielinen versio

– käännös Joan Stambaugh – on todennäköisesti luotettavin vaihtoehto. Suomenkielinen käännös ei ainakaan itseäni ole auttanut lainkaan. Kynnys Heideggerin omien tekstien ymmärtämiseen on kuitenkin korkea. Teosten kielenkäyttöön on vähä vähältä totuttava. Juuri sitä Michael Millerman opettaa korkeatasoisilla kursseillaan.

Maailmassa-oleminen

Ensimmäinen eksistentiaaleista on *maailmassa-oleminen* (Being-in-the-World, in-der-Welt-Sein). Kyseessä on todellakin yhdyssana, jonka luonne korostuu sekä saksan- että englanninkielisissä muodoissa. Heidegger kirjoittaa sanan systemaattisesti yhdyssanan muodossa väliviivojen avulla. Maailmassa-oleminen on yhtenäinen ja ehjä kokonaisuus. Sitä ei ole kasattu erillisistä osista LEGO-palikoiden tapaan.

Maailmassa-oleminen ei tarkoita maailmassa olemista. Daseinin tarkoittamassa mielessä ihminen ei ole maailmassa samaan tapaan kuin kahvi on kupissa. Ihminen *ei ole* maailmassa, ihminen *on* maailmassa-oleminen ja siten myös *Dasein on* maailmassa-oleminen.

Ihmistä ympäröivä lähellä tai hiukan kauempana oleva ontinen maailma on luonnollinen osa ihmisen olemista. Lapsena tämä maailma on pienempi, vanhempana se on laajempi. Daseinin kannalta kyseessä ei kuitenkaan ole jaottelu itsen ja ontisen maailman välillä. Kyseessä on Daseinin perusrakenteen tärkein osa, joka me kaikki aina jo olemme. Kaikki muu tulee myöhemmin.

Maailmassa-oleminen ei vastaa kysymyksiin kuten kuka, miten ja missä, sillä se edeltää näiden kysymysten esittämisen mahdollisuutta. Ihmisellä ei ole subjekti-objekti -suhdetta maailmassa-olemiseen. Jos ihminen alkaa analysoida erikseen itseään ja maailmaa, hän menettää kokonais kuvan.

Dasein ei ole maailmaton. Meillä on lukemattomia jossakin-olemisen moodeja, jotka voivat koskea tekemistä, tuottamista, tilaamista, huolehtimista, antamista, hukkaamista jne. Mikään näistä ei ole maailmattoman, fyysisen subjektin aktiviteetti, joka vain sattuu olemaan maailmassa kuten kultakala on maljakossa. Nämä ovat Daseiniksi kutsutun maailmassa-olemisen *olemisen* tapoja.

Maailmassa-oleminen on ehkä helpointa ymmärtää tämän eksistentiaalinen epäautenttisen ilmenemistavan avulla. Kyseessä on *jokapäiväisyys*, jossa ihminen ei näe Daseinin kokonaisuutta vaan tulkitsee itseään maailman poliittisten virtausten, muotien, julkisuuden henkilöiden jne. avulla. Ihminen toisin sanoen altistaa ja latistaa itsensä maailmalle.

Tämä on näkökulma, jota kannattaa jonkin aikaa huolella harkita ennen kuin jatkaa lukemista. Me jokainen olemme maailmassa-oleminen ja olemme sitä todella epäautenttisella tavalla enimmänsen osan ajasta luontevasti, täysin huomaamattamme, millään tavalla sitä kyseenalaistamatta. Valtamedia, ystävät, tuttavat, perheenjäsenet – kaikki kaikki – vetävät meidät jokapäiväisyyteen. Siitä irtaantuminen vaatii aitoa ponnistelua.

Jossakin-oleminen ja kanssa-oleminen

Kaksi seuraavaa eksistentiaalia ”jossakin-oleminen” ja ”kanssa-oleminen” täsmentävät edellä esitettyä.

Eksistentiaali *jossakin-oleminen* (Being-in, Insein) korostaa Daseinin roolia maailman kehittämisessä joksikin, jossa Dasein asustaa. Jopa ennen maailmaa Dasein asustaa jossain – Dugin ei käytä tässä ilmaisua ”somewhere” vaan ”in something”.

Maailma ympärillämme – ymmärtämällämme tavalla – syntyy vasta Daseinin myötä. Dasein *on* ennen kuin meillä voi olla edes käsitystä mistään paikasta tai paikan luonteesta. Sen vuoksi jossakin-oleminen ei pysty vastaamaan kysymykseen: missä?

Eksistentiaali *kanssa-oleminen* (Being-with, Mitsein) korostaa tosiasiaa, että Dasein ei ole koskaan yksin, yksilö, erillinen tai identtinen itsensä kanssa. Dasein ei sisällä häntä, joka voisi lopettaa yksinäisyyden. Ei ole yksinäisten dialogia, sillä dialogia ei ole vielä lainkaan.

Dasein sisältää eksistentiaalina kanssa-olemisen ennen kuin on ketään, joka olisi jonkun kanssa tai ennen kuin on ketään, jonka kanssa ollaan. Oleminen (Sein) kertoo meille, että se voi olla ainoastaan ”kanssa”. Jos se ei ole ”kanssa”, ei ole myöskään olemista. Dasein ei ole koskaan yksin.

Huoli ja ahdistus

Ihmisen olemisen ja Dasein ihmisen olemisen tapana on paljolti huolta. *Huoli* (Care, die Sorge) on Daseinin tärkeimpiä eksistentiaaleja. Dasein ei ole vieraantunut, kylmä tai piittaamaton. Dasein on huolta, joka rakentuu kolmen edeltävän eksistentiaalilin pohjalta.

Erityisen tärkeä näistä kolmesta on viimeisin – kanssa-oleminen. Sen tavallisin muoto on epäautenttinen. Se ilmenee muodoissa toisen-puolesta tai toista-vastaan-oleminen, ilman-toista-oleminen, toisen-ohi-kulkeminen ja toisesta-piittaamattomuus.

Huoli jakautuu kahteen osaan riippuen siitä, onko huolen kohde ihmisen kaltainen oleva vai jokin muu oleva. Edellisessä tapauksessa Heidegger käyttää termiä *huolenpito* (concern, Fürsorge), jälkimmäisessä tapauksessa termiä *huolehtiminen* (taking care, Besorgen)

Huolenpidon osalta Heidegger määrittelee kaksi vastakkaista ilmeneismuotoa. Me voimme ottaa toisen tietyn huolenkohteen itsellemme ja tehdä sen hänen puolestaan. Kyseessä on tällöin huolenpidon epäautenttinen muoto.

Toinen vaihtoehto on, että ”hyppäämme” toisen edelle ja autamme häntä selviytymään itse omasta ongelmastaan. Kyseessä on käytännössä voimaannuttamisen operaatio. Filosofisesti kyse on siitä, että huolenpidon kohdetta autetaan löytämään oma itsensä ja omat mahdollisuutensa. Tämä on huolenpidon autenttinen vaihtoehto.

Daseinin eksistentiaaleista *ahdistus* (Anxiety, Angst) on tavallaan huolen vastakohta. Huoli kohdistuu aina itsestä pois päin ympäröivässä avoimessa maailmassa olevaan toiseen Daseiniin tai vaihtoehtoisesti kohteeseen, joka ei ole Dasein. Ahdistus sen sijaan kääntää katseen omaan itseensä. Pahimmillaan ahdistunut Dasein hylkää ympäröivän maailman.

Heitettyys

Seuraava eksistentiaali *heitettyys* (Thrownness, Geworfenheit) ei suomen kielen sanana kerro heti, mistä on kysymys. Filosofian näkökulmasta Dasein on silti aivan kuin se olisi heitetty. Se ei ole syntynyt, sillä syntymistä ja siihen liittyviä asioita käsittelee eri tieteenala.

Dasein on heitetty, se ei ole heittäytynyt. Sen on heittänyt joku, jonnekin, johonkin suuntaan, jostain. Mutta, ei ole olemassa ketään eikä ”jostain” ennen Daseinia tai sen ulkopuolella. Dasein tulee heitettyksi ilmaan roikkumaan. Se asustaa tämän heittämisen voimasta, sillä mitään perustaa tai pohjaa ei ole. Dasein on kuilun päällä.

Daseinin heitettyys muodostaa ajallisesti sen alkupisteen. Daseinilla on heittämisen hetkellä jo kaikki eksistentiaalit. Niiden toteutuminen autenttisessa tai epäautenttisessa muodossa alkaa välittömästi.

Virittyneisyys, mieliala ja pelko

Eksistentiaaleista *virittyneisyys* (Attunement, Befindlichkeit) on ilmeisen ongelmallinen käännettävä. Suomeksi saksan kielen sana Befindlichkeit on käännetty sanalla virittyneisyys, vaikka adjektiivi befindlich viittaa sijaintiin. Myös englanniksi se on käännetty sanalla attunement. Käännökset ovat mitä ilmeisimmin virheellisiä. En kuitenkaan ehdota toista vaihtoehtoa.

Duginin teoksessa *Befindlichkeit* on käännetty sanalla *findability* ja Duginin teksti käsittelee pelkästään Daseinin löytymistä jossakin tilassa. Virittyneisyys ei siis tarkoita samalla aallonpituudella olemista. Kyseessä on ihmisen ja siten Daseinin perustavanlaatuisen taipumus olla jossain tilassa, suuntautuneena johonkin.

Virittyneisyydellä ei siis ole ennalta asetettua tilaa eikä suuntaa. Virittyneisyys edeltää tilassa olemista. Se on aina jo olemassa oleva Daseinin valmius löytää itsensä jossakin tilassa. Dasein ei voi koskaan olla samalla tavalla pysyvässä, täysin neutraalissa tilassa kuin vaikkapa helmet korurasiassa.

Myös *mieliala* (Mood, *Stimmung*) on eksistentiaali, jonka käännökset ovat ongelmallisia. Saksan sana *Stimmung*, *Stimme* merkitsee ääntä, melodiaa, sen sovitusta ja mielialaa. Duginin teoksessa mielialaa koskevan eksistentiaalini nimenä on saksan *Stimmung* sanan monimerkityksisyyden säilyttämiseksi.

Daseinilla on välttämättä jokin mieliala. Mielialan sisältöä ei ole ennalta asetettu. Mieliala eksistentiaalina on aina jo olemassa oleva Daseinin valmius täytyä sisällöllä, joka on maailmassa-olemisen tai kanssa-olemisen kannalta tarkoituksenmukainen. Dasein nauraa tai itkee, on surullinen, tarkkailee tyynesti tai saattaa olla vihainen. Ilman jotain näistä tai jotain muuta vastaavaa Daseinin olemassaolo ei voisi edes ajatella.

Dasein löytyy aina jossakin tilassa, joka usein on *pelko* (Fear, *Furcht*), joka sekin on Daseinin eksistentiaali. Daseinia ei silti löydä kukaan, sillä Daseinin ulkopuolella ei ole mitään eikä ketään. Virittyneisyys ja pelko liittyvät yhteen. Pelko on olennainen osa Daseinin rakennetta. Dasein ”pelkää” heitettyyttä, jossakin-olemista ja maailmaan suuntautumista. Pelko läpäisee Daseinin alusta alkaen. Dasein on vähintäänkin varuillaan.

Ymmärtäminen

Eksistentiaaleista *ymmärtäminen* (Understanding, *Verstehen*) on hyvä vastine saksan sanalle *Verstehen*. Ymmärtäminen on syytä pitää erillään sanasta käsittäminen, joka sisältää ajatuksen käteen ottamisesta vaikkapa jyvien erottamiseksi akanoista. Dugin pohtii venäjäksi kääntämisen ongelmia, sillä myös venäjän sana *ponimat*’ (ymmärtää) sisältää ottamisen ajatuksen.

Ymmärtäminen Daseinin eksistentiaalina ei ota vielä kantaa puolesta tai vastaan. Se on samassa mielessä neutraali kuin huoli. Asian tai tilan-

teen ymmärtäminen tarvitaan ensin, sitten voidaan saada käsitys tilanteesta ja vasta sen jälkeen voidaan alkaa valmistella mahdollisia toimenpiteitä.

Puhe

Puhe (Speech, Rede) on tärkeä Daseinin eksistentiaali. Ilman puhetta Dasein olisi eläinoppia. Puheesta syntyy logos ja vähitellen ihmiskunnan viisauden ikuiset arkistot.

Daseinin eksistentiaaleista virittyneisyys ja ymmärtäminen ilmaisevat itsensä puheena. Heidegger korostaa, että antiikin Kreikan filosofit määrittivät ihmisen puhuvana eläimenä. Latinan kieleen siirryttyä ajatus vääristyi, kun alettiin käyttää määritelmää rationaalinen eläin, *animalis rationalis*. Puhuminen ei ole läheskään aina todiste rationaalisen mielen olemassaolosta.

Heidegger kirjoittaa, että ihminen *olevana* ilmaisee itsensä puheen välityksellä. On tärkeää korostaa, että juuri oleva (ontisessa mielessä) ilmaisee itsensä puheessa, ei ihminen. Dasein tuo itsensä esille puheen välityksellä ja sen vuoksi puheen ja kielen alkuperä ovat olemisessa.

Heidegger korostaa, että puhe eksistentiaalina sisältää kuuntelemisen ja hiljaisuuden. Hiljaisuus ei tarkoita puheen puuttumista, se on puheen lähde.

Heidegger kiinnittää erityistä huomiota kuulemisen ja kuuntelemisen prosessiin. Hän tuo esiin mielikuvan vartiomiehestä yöllä täydellisen pimeyden saartamana. Vartiomies virittäytyy erilaisten *olevien* ympärillä muodostamaan hiljaisuuteen erottaakseen vaimeimmankin äänen hiljaisuuden hetkellisestä poissaolosta. Tällainen hiljaisuus ja tällainen kuunteleminen vievät Daseinin takaisin puheen alkulähteille.

Puhe ja hiljaisuus voivat muistuttaa *olevia* ja *olemista*. *Oleminen* sekä *on* että *ei ole* osa olevia. Daseinin autenttisen eksistenssin näkökulmasta puheen kuuleminen ja vielä suuremmassa määrin elämää tuottavaan hiljaisuuteen virittäytyminen ovat merkityksellisempiä kuin itse puhe tai ihmisen artikuloimat luonnolliset äänet.

3.3 Daseinin epäautenttisuus

Edellä on esitelty joukko Daseinin eksistentiaaleja. Niistä jokainen voi toteutua autenttisesti, eli aidosti; tai sitten epäautenttisesti, eli tavalla tai toisella vaillinaisesti tai jopa vääristyneesti. Jaottelu on erittäin tärkeä.

Heidegger sanoo, että Daseinin eksistentialien ”luonnollinen” tai ainakin useimmin esiintyvä muoto on epäautenttinen. Tähän toteamukseen ei sisälly mitään arvolatausta tai kanssaihminen yläpuolelle asettumista. Me kaikki, myös minä, olemme lähes aina, lähes kaikkien eksistentialien toteutumisen osalta epäautenttisia.

Jokapäiväisyys

Daseinin epäautenttisen eksistenssin ytimen muodostaa kaiken läpäisevä *jokapäiväisyys* (All-Piercing Everyday, Alltäglichkeit). Jokapäiväisyys ei edellytä sitä, että jotkin asiat tapahtuvat joka päivä. Jokapäiväisyys on arjessa toimiva, kaiken latistava voima, joka voi ottaa haltuunsa kaikkein merkityksellisimmätkin asiat. Arki voi muuttua arvokkaimmatkin ja erikoislaatuimmatkin asiat banaaleiksi.

Rappio

Autenttinen eksistentiali *heitettyys* muuntuu tai romahtaa epäautenttiseen muotoon *rappio* (Decay, Verfallen). Dasein vajoaa tai hajoaa osiin luoden jokapäiväisyyden, joka ilmenee vaikkapa sekasortona, hajaantumisenä, rapautumisena, hämmäntymisenä jne.

Tämä kaikki vaikuttaa myös muihin eksistentialeihin. Esimerkiksi maailmassa-olemisesta tulee maailmaan-vajoaminen. Samalla maailma itse vieraantuu maailmassa-olemisen eksistentialista ja siitä tulee vajoamisen ja rappion maailma. Maailmasta tulee jokapäiväisyyden olotila.

Eikä ole kuitenkaan niin, että pelkästään maailma vajoaa. Dasein itse vajoaa ja vaipuu jokapäiväisyydeksi, josta tulee Daseinin kohtalo, sen historia. Tämä on tarkalleen se syy, miksi Länsi-Euroopan filosofia väistämättä kulkee kohti nihilismia. Siinä ruumiillistuu Daseinin rappio.

Juttelu

Seuraava esimerkki Daseinin epäautenttisesta ilmenemisestä on käsite *juttelu* (chatting, Gerede). Voitaisiin käyttää myös ilmaisuja jutustelu, puhelu tai jopa jaarittelu. Kyse ei siis ole keskustelusta, jossa käsitellään jotain todellista asiaa, annetaan informaatiota ja esitetään mielipiteitä. Puhumatakaan siitä, että yritettäisiin ratkaista jokin vakava yhteiskunnallinen ongelma tai edes yritettäisiin lähestyä ongelman ratkaisua. Heideggerin alla esiteltävät käsitteet uteliaisuus ja kuka tahansa liittyvät tähän läheisesti.

Juttelua on esim. ankkujen ääntely ankkalammikolla. Informaatiota ei vaihdeta, kyseessä on lauman koossapysymiseksi tarpeellinen ääntely.

Ihminen on sosiaalinen eläin ankkujen tapaan. Myös ihmiselle lauman koossapysymisääntely on lajityypillinen ominaisuus.

Internetissä on valtava määrä avoimia ja suljettuja keskustelufoorumeja. Olen vuosien varrella seurannut aika monia ja yrittänyt saada aikaan todellista keskustelua – kansalaiskeskustelua. Kaikilla tuntemillani foorumeilla juttelu täyttää informaatioavaruuden. Puheenvuorot ovat useimmiten lyhyitä – puolesta tai vastaan. Karkeat ilmaisut ovat hyvin tavallisia.

Laajemmin tarkasteltuna kysymys juttelusta liittyy jaotteluun informaatiomaailman hyödykkeistä ja haitakkeista. Monet keskustelufoorumit ovat haitakkeita, joiden viihteellinen arvo on vähäinen tai olematon. Ne ovat lähinnä aivojen sumentamiseen tarkoitettuja ajantappokoneita.

Uteliaisuus

Ymmärrys on autenttinen eksistentiaali, joka helposti muuntuu epäautenttiseen muotoon *uteliaisuus* (Curiosity, Neugierigkeit). Saksan kielen sana Neugierigkeit tarkoittaa sanakirjan mukaan todellakin uteliaisuutta, joka on varsin neutraali käsite. Sanan alkuosa *neu* on adjektiivi *uusi* ja sanan loppuosa *gierigkeit* sen sijaan tarkoittaa *ahneutta*. Kyseessä on siten pakonomainen halu juosta kaaoksessa olevan informaatioavaruuden uutuuk-sien perässä.

Uteliaisuus ja juttelu ovat hyvin lähellä toisiaan. Samoja asioita jauhetaan ja levitetään uudelleen ja uudelleen ilman, että mitään tärkeää informaatiota välittyy.

Heideggerin aikana televisiolla ei ollut vielä samaa asemaa kuin nykyisin. Televisio liittyy vaillinaisesti ymmärretyn ja sekavan informaation visuaaliseen taustaan, josta syntyy kaiken läpäisevä jokapäiväisyys. Televisiolla on etuoikeutettu asema Daseinin epäautenttisuuden luomisessa.

Kuka-tahansa

Kanssa-oleminen on Daseinin autenttinen eksistentiaali, joka ilmenee epäautenttisesti muodossa *kuka-tahansa*. Joskus näkee käytettävän myös suomennosta jokamies. Kumpikin käänös on kiertoilmaus, - eufemismi – joka piilottaa Heideggerin sarkasmin.

Heidegger esittelee nimittäin tässä yhteydessä nerokkaan neologismin *Das Man*, joka on muodostettu miestä tai henkilöä tarkoittavasta sanasta *der Mann* muuttamalla kieliopillinen maskuliinimuoto neutrimuodoksi artikkelia vaihtamalla. Lisäksi itse sanaa on lyhennetty. On siis suoritettu kieliopillinen toimenpide, jota voitaisiin kutsua kastraatioksi.

Man-sanaa käytetään myös saksan kielen passiivirakenteissa samaan tapaan kuin joissakin muissakin kielissä. Mikään käännös ei tavoita samalla kertaa sukupuolettomuutta ja passiivirakennetta.

Kuka-tahansa (das Man) ilmentää vajoamista kaiken läpäisevään jokapäiväisyyteen. Puheen tasolla sana minä – esimerkiksi lauseessa ”minä olen sitä mieltä, että ...” – ei tarkoita enää kieliopillisesti yksikön ensimmäistä persoonaa. Siitä on tullut passiivimuodon ilmaisu: ”... ollaan sitä mieltä, että ...”. Kukaan ei tiedä mielipiteen todellista lähdettä eikä asialla ole mitään merkitystäkään.

Kuka-tahansa voitaisiin kääntää suomeksi myös sanalla laumasielu. Tohtori Kaisa Hytönen on YLE aamun lähetyksessä 28.10.2015 sanonut laumasieluisuudesta: ”Kun ihminen on eri mieltä enemmistön kanssa, aktivoituvat aivoissa samat alueet kuin silloin, kun tekee virheen tai tuntee kipua. Ristiriita sattuu. Siksi haluamme pitää samoista ohjelmista, kasvoista, ruuista kuin oma viiteryhmämme.”

On jälleen syytä muistuttaa: Me kaikki olemme enimmän aikaa elämästämme ”kuka-tahansa”.

3.4 Daseinin autenttisuus

Edellä esiteltiin Daseinin epäautenttiset eksistentialit. Ne on helppo ymmärtää, sillä elämme niiden keskellä. Havainnollisen pikakurssin tästä asiasta saa, jos avaa television ja selaa vaikkapa varttitunnin ajan maksuttomia kanavia.

Heidegger määrittelee autenttisen (aidon) Daseinin epäautenttisen vastakohtana. Autenttisen Daseinin tärkein piirre on, että keskitytään oleamiseen tässä-ja-nyt. Oleminen läsnäolona on rakennettu Daseiniin sisään, mutta se voi käsitellä sitä kahdella tavalla. Dasein voi vieraantua oleimisesta ja ajautua epäautenttisen alueelle päästämällä irti kaikkialle tunkeutuvan jokapäiväisyyden, johon kuuluvat laumasieluisuus, jatkuva uteliaisuus yhdentekeivistä asioista, jaarittelu jne.

Oleminen, joka on ”tämä” ja joka on

Daseinin autenttisuuden esittely alkaa hiukan arvoituksellisella kysymyksellä, mitä voi Dasein sanoa itsestään ollessaan autenttisessa tilassa. Sen sijaan, että sanoisimme ”minä” tai ”maailma” tai ”jumala”, meidän on sanottava alkuperäinen ja oikea sana ”on”. Sana ”on” tulee ensin ja vasta sitten tulevat sanat ”kuka”, ”miten”, ”missä”, ”milloin”, ”miksi” ja ”mitä tarkoitusta varten”. Usein tämä *on* putoaa kuitenkin pois.

Dugin perusteleee tämän pohdinnan taustaa muistuttamalla venäläisiä lukijoita ja kertomalla meille muille, mahdollisesti uutena asiana, että venäjän kielessä olla-verbin käyttö poikkeaa monista muista kielistä. Jos venäläinen sanoo, että hän on väsynyt, hän ilmaisee asia sanomalla: ”minä väsynyt” jättämällä olla-verbin kokonaan pois.³

Daseinin autenttisuus merkitsee kääntymistä kohti olemista (Sein), kohti halua ja tahtoa *olla* ja päättäväisyyttä löytää itsensä olemisena.

Tilallisuus

Heidegger ja Dugin selittävät *Tilallisuuden* (Spaciality, Räumlichkeit) hiukan vaikeaselkoisesti, mutta kyseessä on lopulta monille tuttu asia.

Tila, jossa Dasein on olemassa, on pyhä, elävä ja fundamentaaliontologinen. Tämä tila syntyy Daseinista tämäisyydestä (thisness) eli olemisen (Sein) kiinnittymisestä ja keskittymisestä juuri siihen, missä se on. Keskittyminen kohdistuu Dasein-käsitteen da-etuliitteen osoittamaan paikkaan, jossa Dasein siis on.

Jokainen, joka on harrastanut tai edes kokeillut meditaatiota, joogaa tai edes hengitysharjoituksia, tietää mistä tilallisuudessa on kysymys. Tietoisuus keskitetään yhteen pisteeseen sulkemalla kaikki ulkopuoliset, häiritsevät tekijät pois.

Autenttisen Daseinin ”Kuka”

Kuka on se ”kuka”, joka esiintyy autenttisessa Daseinissa. Jos asiaa kysyy Daseinilta, se vastaa ”itse”, ”se itse”. Autenttisen Daseinin *itse* on ekvivalentti *olemisen* kanssa. Dasein voi olla. Se voi olla vastauksessa tarkoitettu ”itse” (itself), jolloin Dasein *on*. Tai sitten se ei ole ”itse”, jolloin itsen paikan on ottanut (epäautenttinen) kuka-tahansa (das Man) tai jokin muu epäautenttinen eksistentiaali.

Daseinin autenttinen itseys voitaisiin määritellä kenen-tahansa vastaakohtana harkitulla ja tietoisella irtautumisella kaiken läpäisevästä joka-päiväisyydestä. Se onnistuu kuitenkin vain, jos Dasein tekee sen itse luottamalla olemiseen, joka on siinä läsnä ja puhuu sen kautta.

³Toista ääripäätä edustanee espanjan kieli, jossa olla-verbejä on kaksittain – ser ja estar – ja persoonapronomini puolestaan jätetään pois. Kun espanjalainen sanoo, että minä olen väsynyt, hän sanoo: soy cansado, jolloin hän tarkoittaa, että hän on jatkuvasti väsynyt. Jos hän sanoo, että estoy cansado, hän on juuri sillä hetkellä väsynyt.

Omatunto

Saksan kielen sana Gewissen tarkoittaa sekä omaatuntoa että tietoisuutta. Sanan loppuosa on verbi wissen, joka suomeksi on tietää. Kun Gewissen käännetään suomeksi sanalla omatunto, kaikki nämä saksalaisten tunnistamat lisämerkitykset katoavat. Tämä on hyvä pitää mielessä kun käsitelän seuraavaa Daseinin autenttista olemisen muotoa *omantunto* (conscience, Gewissen).

Tietoisuus kumpuaa Daseinin syvyyksistä ja pyytää kiinnittämään huomion olemiseen. Dasein on se, joka kutsuu ja jota kutsutaan. Puhdas omatunto on pelkkä illuusio. Omantunto paljastaa itsensä silloin, kun se moittii meitä jostain. Gewissen tarkoittaa pysyvää syyllisyyden tunnetta, jonka Dasein tunnistaa.

Dasein on syyllinen jokapäiväisyyteen, laumasieluisuuteen, uteliaisuuteen, jaaritteluun, rappioon eli käytännössä kaikkiin epäautenttisen olemassaolon muotoihin. Jokainen niistä pitäisi sovittaa tilanteen normalisoimiseksi.

Ainoa syyllisyys, jota ei voi sovittaa, koskee epäautenttisesta autenttiseen siirtymisen lykkäämistä. Tämä *ei vielä* ei ole sattuma tai erehdys, se on Daseinin rakenteellinen ominaisuus, jota ei voi kumota eikä ylittää. Se voidaan vain tunnistaa ja hyväksyä syyllisyydeksi. Tässä tapahtumassa syyllisyys kuitenkin muuttuu kulkureitiksi kohti *toista autenttista alkua*.

Oleminen-kohti-kuolemaa

Heideggerin teoksessa Oleminen ja aika on sisällysluettelon mukaan ensimmäinen osa, jossa on kaksi jaksoa. Ensimmäinen jakso käsittelee Daseinin fundamentaalista analyysiä ja toinen sen ajallisuutta. Toista osaa ei koskaan ilmestynyt. Jälkimmäinen, ajallisuutta koskeva jakso vie teoksen sivuista lähes puolet. Dugin käsittelee sitä osuutta hyvin lyhyesti.

Esitän tässä lähinnä Millerinan luentojen perusteella joitakin huomautuksia Daseinin ajallisuudesta.

Alkuun lyhyt määritelmä siitä, mistä tässä kaikessa – siis Daseinin analyysissä – on kyse. Daseinin ontologisen rakenteen formaali eksistentiaalinen kokonaisuus on määriteltävä seuraavasti: *Daseinin oleminen merkitsee olemista-itsensä-edellä-jo-maailmassa olemalla-yhdessä (maailman sisällä kohdattujen olevien) kanssa*⁴.

⁴The formal existential totality of the ontological structural whole of Dasein must thus be formulated in the following structure: the being of Dasein means being-ahead-of-oneself-in (the world) as being-together-with (innerworldly beings encountered).

Määritelmän teknillinen muoto voidaan purkaa ajallisesti seuraavasti: Olemalla-jo-maailmassa viittaa menneeseen, – käytännössä heitettyyteen – josta kunkin Dasein alkaa. Olemalla yhdessä maailman sisällä kohdatujen olevien kanssa viittaa nykyhetkeen. Oleminen-itsensä-edellä viittaa tulevaisuuteen, jossa lopulta odottaa Daseinin mahdottomuuden mahdollisuus eli kuolema.

Dasein on monessa mielessä koko ajan itsensä edellä. Jokainen Dasein, jokainen ihminen suuntaa katseensa ja huomionsa lähes aina tulevaan. Aikajänne voi olla lyhyt tai pidempi: heti, kohta, pian, huomenna, ensi viikolla, vuoden kuluttua jne. Nykyhetki kulkee koko ajan eteen päin. Sen taakse jää jatkuvasti pitenevä menneisyys. Tulevaisuuden kesto koko ajan vastaavasti lyhenee.

Autenttisen Daseinin tärkeimpiin aspekteihin kuuluu *Oleminen-kohtikuolemaa*. Jokapäiväisyys ei pidä kuolemista keskustelun aiheena. Jokamies haluaa elää aina. Jokainen elävä olento kuolee kuitenkin aikanaan. Vain ihminen on kuolevainen siinä mielessä, että hän tietää kuolevansa.

Kuoleman pelko väijyy jokapäiväisyydessä (epäautenttisesti) elävän jokamiehen mielen taustalla. Hän täyttää päivänsä sosiaalisilla suhteilla, viihteellä tai aiheellisella huolella toimeentulosta ja sen helpottamiseksi tehtävällä työllä (raadannalla). Työ ei silti useinkaan tuo tyydytystä tekijälleen eikä sen tulosten – vaikkapa viihdeohjelmien tai muiden turhien tuotteiden, turhakkeiden – kuluttajalle.

Pelko muuttuu kauhuksi (tai ahdistukseksi) oman vakavan sairauden tai lähimmäisen kuoleman kohdatessa. Daseinin kannalta muutos on seurausta sen ontisesta statuksesta. Dasein voi käydä dialogia vain ei-mitäisyyden kanssa, sillä mitään muuta ei ole ennen tai jälkeen.

Dasein ja Seyn

Erottelu olemista tarkoittavien sanojen oleminen (Sein) ja olemynen (Seyn) välillä ei tule esiin vielä Heideggerin pääteoksessa *Oleminen ja aika*. Teoksen syvällinen merkitys voidaan ymmärtää kuitenkin vasta tämän erottelun avulla.

Dugin tekee tässä yhteenvedon *olemysestä* (Beyng, Seyn) mutta kytkee sen Daseinin käsitteeseen ja asettaa samalla Heideggerin pääteoksen siihen asiayhteyteen, johon se hänen laajan tuotantonsa kokonaisuudessa kuuluu. Tiiviisti muotoiltuna Dasein korjaa ne vahingot, jotka Platon seuraajineen on aiheuttanut länsi-eurooppalaiselle filosofialle 2 500 vuoden aikana. Samalla Dasein muodostaa perustan fundamentaaliontologialle. Kyse ei siis ole aivan vähäisestä asiasta.

Heideggerin ajattelun perustana on erottelu käsitteiden olemynen (Seyn) ja olevat (Seiende) välillä. Tämä erottelu on hyvin hienosyinen sen vuoksi, että olevat ovat. Tämä tarkoittaa, että ne olevina ilmaisevat olemista (Sein), jota ei voi määritellä millään muulla tavalla kuin olevien kautta, ja että ne ovat. Tämä on se tapa, jolla antiikin kreikkalaiset käsitelivät tätä asiaa.

Seuratessaan tätä polkua pidemmälle, he luopuivat käsityksestä, että oleminen sellaisenaan on olevien attribuutti, joka määrittelee olemisen. He yleistivät tämän ontisen havainnon ja konstruoivat filosofian, jossa oleminen käsitteellistettiin – ei pelkästään tosiasiksi, että olevat ovat – vaan että oleminen on kaikkien olevien *sisäinen yhteinen ominaisuus*. Tämä yleistys liitettiin erottamattomalla tavalla olemisuuteen (beingness, Seiendheit).

Heideggerin mukaan koko läntinen filosofinen ontologia variaatioistaan huolimatta rakennettiin edellä esitetyn varaan. Oleminen määriteltiin olevien avulla. Tämä käsitys oli vallalla koko pitkän ajan esisokraattisista filosofeista aina Nietzscheen saakka, jolloin se kohtaa loppunsa. Kyseessä on ollut jatkuvasti paheneva olemisen unohtaminen (Seinsvergessenheit).

Heidegger sanoo, että sellainen oleminen, joka on yhteistä kaikille oleville, ei ole *oleminen sellaisenaan, omana itsenään*, se on pelkästään yksi sen aspekteista. Keskittyminen tähän yhteen aspektiin sulkee mahdollisuuden ymmärtää olemista (Sein) täydessä olemysen (Seyn) merkityksessä. Asian ydin on siinä, että sen ohella, että oleminen on olevien olemista, oleminen merkityksessä olemynen on myös *ei-mitäisyys* (nothingness, Nichts), sillä se sisältää kaiken eikä sulje pois mitään.

Olemynen (Seyn) on olemista, mutta se on myös ei-mitäisyys – *Seyn is Sein, but it also is das Nichts (Nothingness)*. Lauseen toinen osa – mutta se on myös ei-mitäisyys – tekee vähitellen itsensä tiettäväksi ihmisen logoksen hiljaisen destruktion kautta, joka vieraannuttaa olevat yhä kauemmaksi niiden olemisesta ja korvaa ne representaatioilla (ideat, käsitteet, luomisen hierarkia, subjekti ja objekti, a prioriset käsitykset, jne.) aina vain enemmän määrin.

Olemiseksi rajoitettu, epätarkasti ymmärretty olemynen yritti muistuttaa ihmistä ongelman todellisista mittasuhteista Länsi-Euroopan ajattelun läpitunkeneen nihilismin kautta – onnistumatta.

Siksi että tämä kierros on nyt päättynyt, Heidegger ehdottaa siirtymistä toiseen alkuun, joka sisältää olemysen käsittämisen suoraan – ei olevien kautta vaan eri tavalla. Mutta miten?

Dasein tarjoaa tähän tarkoitukseen uudelle filosofialle vahvan perustan fundamentaaliontologian konstruoimisen aloituskohtana.

Yhtäältä *Dasein* on *olevat*. Mutta se ei ole tavalliset olevat toisten olevien joukossa, sillä se on toisenlainen oleva, joka on olevien oleminen (*Being of beings*). Tästä syystä sana *Dasein* sisältää osan ”*Sein*” (oleminen) pikemmin kuin sanan ”*Seiende*” (olevat). *Dasein* ei ole *Da-Seiende*.

Huomion kiinnittäminen tarkasti tähän sanaan ei ole pelkästään filologinen kielipeli. Kyseessä on läpimurto fundamentaaliontologiaan. Ensimmäinen ja tärkein elementti tässä kielessä on *Dasein*.

Yhtenä olevista *Dasein* eroaa perustavalla tavalla muista olevista siksi, että se edeltää niitä. On mahdotonta arvioida olevien läsnä- tai poissaoloa *Daseinin* ulkopuolella, sillä juuri *Dasein* kutsuu olevia oleviksi, kun taas olevat itse eivät – ehkä – tunnista, että ne ovat olevia. Kutsumalla olevia oleviksi *Dasein* tuo olemisen (*Being, Sein*) peliin mukaan.

Heidegger kirjoittaa teoksessaan *Beiträge*, että *Oleminen (Sein) taistelee olevien (Seiende) kanssa. Dasein on sellainen olevien laji, joka on olemisen puolella tässä taistelussa.*

Suhteessa oleviin, oleminen muodossa olemynen käyttäytyy kuten eimitäisyys, sillä mikään ei vastaa tätä käsitettä. Etuliitteen ”*da*” kautta loistaa valo olemiseen (*Seyn*) sen toteutuessa. Siten *Dasein* kaivaa maan olevien alta sellaisina, jotka ymmärtävät oman olemisensa kaikille oleville yhteisenä attribuuttina.

Tällä tavoin *Dasein* suorittaa olemiselle ”annihilaation”. Mutta, samalla *Dasein* pelastaa olevat takaisin olemysessä (*Seyn*) autenttisen olemassaolon (existence) avulla, vetäen ne kohti osallistumista tapahtumaan (*Ereignis*) sen toteutuessa.

Niinpä, Heidegger kirjoittaa ”Aluksi, meidän täytyy suorittaa erotteilu (olemynen ja olevien välillä) ja määritellä se, ja *sitten* voimme ylittää sen”. Nämä molemmat operaatiot toteutetaan *Daseinin* kautta, *Daseinin* toimesta ja *Daseinin* sisällä; sitäpaitsi juuri ne muodostavat *Daseinin* autenttisen eksistenssin.

Siten teoksessa *Oleminen ja aika* esitellystä käsitteestä ”*Dasein*” tulee Heideggerin koko filosofian avainkäsite ja se muodostaa perustan fundamentaaliontologialle ja sen uudelle metakielelle.

* * * * *

Edellä esitetty päättely noudattaa mahdollisimman tarkasti Duginin tekstiä. On vaikeaa – ehkä jopa mahdotonta – muotoilla sitä kansantajuisempaan asuun. Yritän kuitenkin sanoa jotain, sillä kyseessä on Duginin tässä

esitellyn teoksen tärkein johtopäätös. Se, missä määrin Duginin päättely on pitävästi johdettavissa Heideggerin teoksista, ei ole minun arvioitavissani.

Heideggerin ja Duginin teksteissä kysymys varsinaisesta subjektista jää tai tarkoituksella jätetään auki. Tähän yhteyteen soveltuu hyvin muihin tarkoituksiin kirjoittamastani vuonna 2000 julkaistusta tekstistä seuraava lainaus.

Hegelin moraalifilosofian ehdottomasti mielenkiintoisin puoli liittyy käsitteiden siveellisyys (Sittlichkeit) ja moraalisuus (Moralität) väliseen dialektiseen suhteeseen. Kantin moraalifilosofia ei tällaista jaottelua tunne.

Siveellisyys Hegelin ymmärtämässä mielessä ylläpitää yhteiskuntaa sellaisena kuin se on. Siveellinen ihminen noudattaa yhteiskunnassa vallalla olevia normeja. Epäillessään mutta lopulta noudattaessaan näitä normeja hän ylläpitää ja uusintaa sovinnastapojen muodostamaa kokonaisuutta. Normeja soveltaessaan ihminen saattaa toisinaan joutua uusien ja ainutkertaisen ongelmien eteen. Tällöin hän siirtyy moraalisuuden tasolle, joka liittyy ensisijaisesti yksilökohtaisiin ongelmiin. Moraalisuudessa ihminen luo uusia ratkaisuja mutta kuitenkin tavalla, joka on sopusoinnussa yhteisön hyväksymien sovinnastapojen normien kanssa.

Hegelin käsitykseen moraalisuudesta (Moralität) liittyy huikea aatehistoriallinen näkymä. Hegel kytkee dialektisella tavalla moraalisuuteen siveellisyyttä uudistavan momentin. Hegelin mukaan historian kulussa tulee aika-ajoin vastaan tilanteita, jolloin vallitseva siveellisyys menettää syystä tai toisesta legitimaationsa ja ihmiset joutuvat enenevässä määrin turvautumaan pelkkään moraalisuuteen.

Tällainen tilanne ei mitenkään voi muodostua pysyväksi ja sen vuoksi historiaa liikuttava Henki synnyttää poikkeusyksilön, joka nousee sovinnasta siveellisyyttä vastaan ja tarpeen vaatiessa vaikka itsensä uhraamalla pystyy nostamaan siveellisen normiston uudelle, korkeammalle tasolle. Historia tuntee useitakin tällaisia hahmoja, joista Hegelin erityisiä suosikkeja olivat Sokrates ja Jeesus. Hegelin mielestä Henki joutuu turvautumaan historian suunnan oikaisemisessa tällaisiin poikkeuksellisiin yksilöihin. Hegel kutsui tätä Hengen

erikoista tapaa puuttua historian kulkuun järjen viekkaudeksi (cunning of reason).

Nyt voidaan aidosti asettaa kysymys historian subjektista. Jos se ei ole Hegelin filosofian tärkein käsite *Henki* (der Geist), onko se joku poikkeusyksilö ja keitä meillä olisi ehdolla siihen rooliin. Vastaus on yksiselitteinen: *ei ketään!* Jeesus ei ole tullut uudelleen. On ilmeistä, että vastausta on haettava muualta.

Heideggerin ja Duginin tekstistä nousevat esille Dasein, olemynen (Sein), tapahtuma (Ereignis), Geviert ja toinen alku, joiden täsmällinen keskinäissuhde ei ainakaan tämän kirjoittajalle kirjan parin lukemisen ja tämän tekstin kirjoittamisen jälkeenkään ole kirkastunut.

Heidegger sanoo, että olevien oleminen kaikille oleville yhteisen ominaisuuden muodossa on vain yksi olemisen aspekteista. Ja lisää, että toinen aspekti on olemisen ei-mitäisyys. Mutta, entäpä jos aspekteja on enemmän? Silloin on kysyttävä, mitä ne muut aspektit ovat tai voisivat olla. Voisiko *olevien* olemisellä olla vaikkapa jokin kosminen aspekti? Sitä emme voi tietää.

Voisiko olemisellä *olemynen* (Sein) muodossa olla jokin rooli? Olemynen lähettää viestejä itselleen vuosituhansien yli. Onko se hiljattain saanut viestin jonkin operaation aloittamisesta? Sitäkään me emme voi tietää, sillä olemynen kalenteri ei missään katsannossa muistuta omaamme.

Tapahtuma, Geviert ja toinen alku kytkeytyvät toisiinsa tavalla, josta voimme saada käsityksen vasta jälkikäteen. Tapahtuma käynnistää toisen alun, jolloin olemynen toteutuu Geviertin muodossa. Dugin on kutsunut Heideggerin tuotantoa tai Geviertin määrittelyä tapahtumaksi. Tapahtuma ei ole ollut subjekti, jotain on alettu kutsua tapahtumaksi. Heidegger pikemminkin on ollut subjekti.

Epäiltyjen joukko (The Usual Suspects) on kovasti harventunut. Pääepäilty on selvästi Dasein. Keskittykäämme siihen!

Mitä Daseiniin tulee, on todettava, että Heideggerin Dasein ei ole filosofian logiikkaan tai topologiaan kuuluva teoreettinen tai käsitteellinen määritelmä. Ne eivät taistele keskenään ihmisen rinnalla samassa mielessä kuin Dasein eivätkä asetu taistelussa yhden osapuolen tueksi toista osapuolta vastaan.

Daseinilla on ilmiselvästi jonkin asteinen oma tahto. Se on tullut esille edeltävässä tekstissä lukuisissa kohdissa. Kun kyseessä on yhden tietyn olevan, eli ihmisen olemisen tapa, on täysin mahdollista ajatella, että

Dasein edustaa jotain meille vielä toistaiseksi tuntematonta kollektiivisen tajunnan muotoa. Heidegger ja Dugin eivät selvästikään ole sanoneet kaikkea sellaista Daseinista, joka kohtuullisella työllä olisi pääteltävissä.

Dugin on kuitenkin ottanut askeleen tarkoittamaani suuntaan. Hän on ensinnäkin kiistänyt Daseinin universaalisuuden – ei rasistisena vaan – vaillinaisesti tutkittuna. Dugin on sanonut, että eri kansoilla ja sivilisaatioilla on oma Dasein. Väitteensä tukemiseksi hän on tehnyt valtavan tutkimustyön ja kirjoittanut Noomakhia sarjaan jo 24 nidettä, joista osa on 800-sivuisia. Niissä hän käsittelee eri kulttuurien piirteitä ja luo pohjan paikallisten Daseinien määrittelylle.

Dasein on historiallisesti – joskin ilmeisen hitaasti – muuttuva ihmisen olemisen tapa. Se on erilainen eri sivilisaatioissa ja kulttuureissa. Ihminen ja Dasein ovat vuorovaikutuksellisessa suhteessa toisiinsa. Ihmisen huomio keskittyy omaan elämään ja kantaa yleensä korkeintaan pari sukupolvea ennen ja jälkeen. Daseinin huomio kattaa sivilisaation koko historian.

Duginin alkuperäinen tarkoitus Neljännen poliittisen teorian luomisessa oli käyttää Daseinia keskeisenä elementtinä – eräänlaisena ylihistoriallisena subjektina. Käsite osoittautui teoriasta kiinnostuneelle tutkijayhteisölle ja aktivisteille liian vaikeaksi. Sen vuoksi Dugin on korvannut Daseinin käsitteellä kansa (saksaksi Volk, venäjäksi narod) tarkoittaen kuitenkin lopulta mitä ilmeisimmin samaa asiaa. Kyseisen teorian kannalta kansa on kevytversio Daseinista.

Daseinin epäautenttisisista eksistentiaaleista *rappio* on selvin todiste Daseinin merkityksestä subjektina. Kirjoitin jo kyseisessä kohdassa, että ”[e]i ole kuitenkaan niin, että pelkästään maailma vajoaa. Dasein itse vajoaa ja vaipuu jokapäiväisyydeksi, josta tulee Daseinin kohtalo”.

Jos Daseinilla on jonkin asteinen oma tahto, sen täytyy tavalla tai toisella olla ”tietoinen” tilanteesta. Jos Dasein edustaa ihmiskunnan kollektiivista tajuntaa – millään tavalla – se on *varmuudella* ”tietoinen” tilanteesta.

Maapallon valtiot ja kansat ovat jo nyt jakaantuneet kahteen leiriin. Vastakkain ovat auringonlaskun ja auringonnousun kattamat alueet. Erot alueiden henkisessä, kulttuurisessa ja taloudellisessa ilmapiirissä ovat valtavat.

Käynnissä oleva muutos on niin suuri ja tapahtunut niin nopeasti, että sitä on lähes mahdoton hahmottaa mielekkäällä tavalla. Avuksi on tarjottu Thukydideen (noin 455-395 eea.) ansaa, mutta kyse on paljon enemmänästä.

Pelkkä kamppailu laskevan ja nousevan hegemonin välillä ei selitä kuin pienen osan muutoksesta.

Ainoa tapa selittää käynnissä olevaa muutosta on myöntää, että *Ereignis* (tapahtuma) on sittenkin käynnissä. On tapahtumassa suuri herääminen. Meitä ei siis ole kohdannut *Great Reset* vaan käynnissä on *Great Awakening*⁵. Toinen alku on alkamassa.

Käytännössä Dasein on siis jo voittanut! Tehtävää on kuitenkin vielä paljon. Ihmisten on vielä siivottava henkiset ja fyysiset rauniot ja jälleenrakennettava tulevien vuosikymmenien ja -satojen kuluessa tuhoutuneet alueet.

Loppuun vielä muutama sana parista tärkeästä käsitteestä.

Geviertin rakenteessa – tapahtuman (*Ereignis*) alkaessa – Dasein on selvästi sen neljän akselin leikkauspisteessä. Muina aikoina Dasein on lähempänä/lähellä ihmistä. Dasein ei kommunikoi jumalien kanssa, se on ihmisen olemisen tapa ja siksi se on lähellä ihmistä.

Dasein on yhtä vanha kuin ihmiskunta. Siinä mielessä se on aina ollut olemassa. Sen kokemustausta on ylisukupolvinen käsittämättömässä määrin. Jos Dasein omalla tavallaan pystyy ottamaan kantaa asioihin, voidaan kysyä: kuinka sitä voi lähestyä. Jumalia voidaan rukoilla, Dasein tiivistää vuosimiljoonien kuluessa kokemuksia ihmisten rukoilemisesta.

Daseinia ei voi lähestyä yksilönä utilitaristisessa tarkoituksessa. Meillä on kuitenkin aina avoimena oleva portti (Stargate) Daseiniin ja se on logos. Logos on yhtä vanha kuin Dasein. Logos ei ole ihmistä varten, ihmisen on logosta varten.

Logos, kuten muistamme, on monimerkityksinen sana, jota ei voi kääntää millekään kielelle. Se tarkoittaa puhetta, kieltä, järkeä, järjestystä jne. Logosta täytyy kuunnella. Sille herkistynyt mieli voi palauttaa muistiin asioita, joita ei voi muistaa – lähemmästä tai kaukaisemmasta menneisyydestä.

Kun ajatteleva ihminen herkistyy filosofian logokseen, – sanotaan vaikka Heideggerin tai Duginin – mieleen voi tulla ajatuksia, joiden keksimistä ei normaalilla logiikalla pysty selittämään. Logos alkaa puhua asioista, jotka ihmiskunnan kollektiivinen tajunta on tiennyt jo vuosituhsia, mutta kirjallisessa muodossa niitä ei koskaan ole ollut.

Siinä on logoksen salaisuus ja voima. Se on kaksisuuntainen portti ihmisen ja Daseinin välillä.

⁵Tästäkin löytyy Duginin kirjoittama teos.

3.5 Heidegger ja filosofian tila

Dugin päättää teoksensa toteamalla, että Heideggerin lähes kaiken kattava filosofia muodostaa kiintopisteen, josta voidaan arvioida ajattelun etene- mistä eri suuntiin. Sama lopputulos olisi ehkä voitu saavuttaa ilman Hei- deggeria, mutta Euroopassa vallitseva nihilismi olisi tullut joka tapauk- ssa vastaan ja sen analysointi olisi ollut ongelmallista ilman hänen työ- tään.

Duginin seuraava, osittain jo englanniksi käännetty teos käsittelee Hei- deggeria Venäjän filosofian mahdollisuuden kannalta. Kuten Millerman on väitöskirjassaan todennut, Venäjän filosofia on ollut läntisen filosofian jäljittelyä ja siitä sidoksesta on päästävä eroon. Siinä Heideggerin kehittä- mät menetelmät ovat käyttökelpoisia. Niitä on kuitenkin osattava soveltaa luovasti lähtökohdat ja olosuhteet huomioon ottaen.

Dugin toteaa, että toinen alku on edelleenkin tulevaisuuden asia, mut- ta aurinko ei nouse lännestä. On sen vuoksi analysoitava filosofisen ja älyllisen auringonlaskun merkitystä ja suuntauduttava toisaalle. Heideg- gerin toinen alku ei puhuttele länsimaiden ihmisiä, se puhuttelee meitä – venäläisiä.

Ja kuten Heidegger on todennut teoksessaan *The History of Beyng: "The history of the earth is reserved within the essence of the Russian world, an essence that has not yet been set free for itself"* (GA 69 s. 91). Vapaasti suomennettuna: Vain Venäjä voi pelastaa maailman löydettyään ensin itsensä.